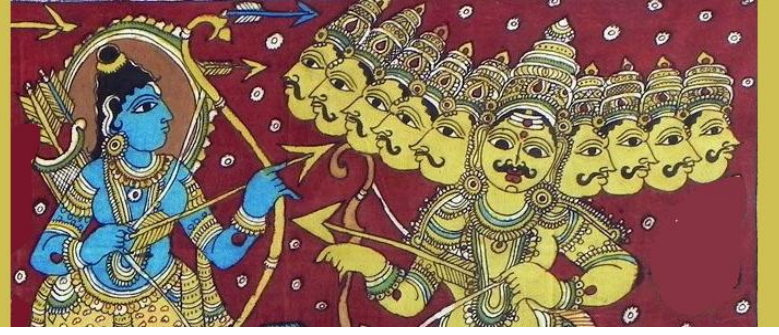

राम विरुद्ध रावण

- दीपाली पाटवदकर

पुत्र म्हणून

राम

- रामाने आपल्या मृदू स्वभावाने दशरथाचे मन जिंकले होते. राम दशरथाच्या काळजाचा तुकडा होता.
- वडिलांच्या शब्दासाठी राम अयोध्या सोडून वनात गेला.

वि.

रावण

- विश्रवा ऋषी आपल्या मुलाच्या म्हणजे रावणाच्या वागण्याने हैराण झाले होते.
- रावणाने कुबेराशी केलेला दुष्ट व्यवहार पाहून, व्यथित अंतःकरणाने विश्रवा लंका सोडून निघून गेले.

बंधू म्हणून

राम

- ❑ रामाने लहान भावासाठी अयोध्येचा त्याग केला.
- ❑ रामाने भावांवर जिवापाड प्रेम केले. त्यामुळे राम वनवासात गेला तर त्याचे तिन्ही भाऊ राजवाडा सोडून अरण्यात रामाकडे आले.

वि.

रावण

- ❑ रावणाने मोठ्या भावाचे, कुबेराचे राज्य बळकावले.
- ❑ रावणाला भावांविषयी जराही आत्मीयता नव्हती. त्यांच्याशी फटकारून वागत असे. परिणामी त्याचा एक भाऊ लंका सोडून रामाकडे गेला.

बंधू म्हणून

राम

वि.

रावण

- युद्धात लक्ष्मण जखमी झाला, तेंव्हा रामाने लंकेतून वैद्याला पाचारण केले, दुरून संजीवनी बुटी आणवली आणि लक्ष्मणाला मृत्युच्या दाढेतून बाहेर काढले.

- कुंभकर्णाला रावणाने सीतेला पळवून आणलेले आवडले नाही. पण रावणाच्या क्रोधामुळे तो युद्धाला तयार झाला. कुंभकर्णाला युद्धाला पाठवून, रावणाने त्याला मृत्युच्या खाईत लोटले.

पती म्हणून

राम

वि.

रावण

- एकच पत्नी होती.
- एकपत्नीव्रत.
- शूर्पणखा लग्नाचा प्रस्ताव घेऊन आली, तरी रामाने तिला नाकारले.

- अनेक स्त्रिया होत्या.
- रावणाने किमान दोन स्त्रियांवर बलात्कार केला होता. 'पर दार अभिमर्शनम्'
- सीतेने त्याचा लग्नाचा प्रस्ताव नाकारला, तरी सुद्धा त्याने तिला पळवून नेले.

पिता म्हणून

राम

- रामाने वृद्धापकाळी कोसल राज्य दोन मुलांमध्ये वाटून दिले. श्रावस्ती येथे लव व कुशावती येथे कुश याने नंतर राज्य केले.

वि.

रावण

- रावणाने आपली मुले – मेघनाद, अतिकाय, नरांतक, देवांतक, त्रिशिर आणि अक्षयकुमार या सर्वांना रामाशी युद्ध करायला पाठवले. स्वतःसाठी आणखी एक राणी मिळवण्यासाठी हे युद्ध लढले जात होते. सहा मुलांच्या मृत्यूस कारणीभूत ठरला.

काका म्हणून

राम

वि.

रावण

- भरताच्या मुलांना तक्षशीला (तक्षिला) चे राज्य.
- लक्ष्मणाच्या मुलांना लक्ष्मणपूर (लखनौ) चे राज्य.
- शत्रुघ्नाच्या मुलांना मधुपूर (मथुरा) चे राज्य.
- आपल्या पुतण्याचा लंकेच्या राज्यावरील जन्मसिद्ध हक्क त्याने बळकावला.
- कुबेराची पुत्रवधू, स्वतःच्या पुतण्याची बायको, रावणाने नासवली.

योद्धा म्हणून

राम

- अबलांचे रक्षण केले. उदा. विश्वामित्र व दंडकारण्यातील इतर ऋषी.
- खलांचा नाश केला. उदा. त्राटिका.

वि.

रावण

- अबलांच्या असहाय्यतेचा फायदा घेतला. उदा. कुबेर, वेदवती, पुंजीकस्थला.
- खलांशी मैत्री केली. उदा. मारीच.

राजा म्हणून

राम

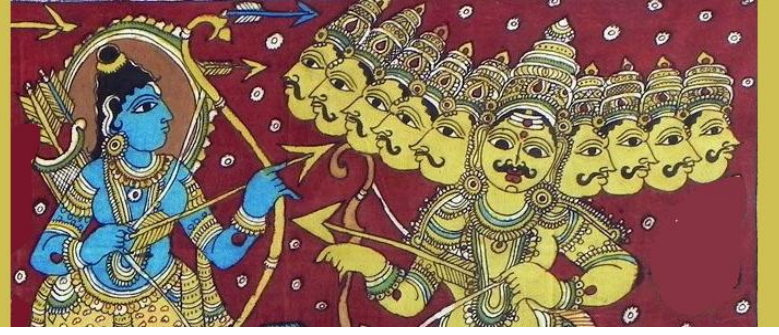
- प्रजेसाठी स्वतःच्या पत्नीचा सुद्धा त्याग केला.
- युद्ध केले परंतु अयोध्येला काडीचीही झळ पोहचू दिली नाही.

वि.

रावण

- दुसऱ्याची पत्नी मिळवण्यासाठी स्वतःच्या प्रजेचा त्याग केला.
- स्वतःच्या हव्यासापायी - लंका जाळली गेली, युद्ध करावे लागले. युद्धात सैन्य, सेनापती, भाऊ, मुले, पुतणे आणि राज्य गेले.

भक्त म्हणून

राम

- रामेश्वर येथे आपल्या आराध्य देवाचे शिवमंदिर उभे केले.

वि.

रावण

- शिवाच्या द्वारपालांनी एकदा रावणाला कैलासावर जाण्यास मज्जाव केला, तेंव्हा चिडून रावणाने कैलास उपटून आपल्या आराध्य देवाला बळजबरी लंकेला न्यायचे ठरवले.